

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 740/2020
02.11.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Драгана Аћимовића, Мирољуба Томића, Јасмине Васовић и Веска Крстајића, чланова већа, са саветником Маријом Рибарић, као записничарем, у кривичном предмету окривљене АА, због кривичног дела тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 3. у вези члана 289. став 3. у вези става 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљене, адвоката Љубомира Шљукића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Шапцу 5.К-1198/2018 од 19.04.2019. године, Вишег суда у Шапцу Кж1 178/19 од 11.02.2020. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж3 11/20 од 08.06.2020. године, у седници већа одржаној дана 02.11.2020. године, већином гласова је донео

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ захтев за заштиту законитости браниоца окривљене АА, адвоката Љубомира Шљукића, као основан, па **СЕ ПРЕИНАЧУЈУ** правноснажне пресуде Основног суда у Шапцу 5.К-1198/2018 од 19.04.2019. године, Вишег суда у Шапцу Кж1 178/19 од 11.02.2020. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж3 11/20 од 08.06.2020. године, тако што Врховни касациони суд у односу на окривљену АА на основу члана 422. тачка 2) Законика о кривичном поступку

ОДБИЈА ОПТУЖБУ

Што се дана 12.09.2016. године око 15,35 часова у Шапцу, у урачунљивом стању као учесник у саобраћају на путевима, возач путничког моторног возила „...“ регистарске ознаке ..., није придржавала одредбе члана 65. став 2. Закона о безбедности саобраћаја на путевима и тако угрозила јавни саобраћај да је довела у опасност живот и тело људи услед чега су наступиле тешке телесне повреде код другог лица, тако што је отворила предња лева врата на свом возилу које је било паркирано на за то видно обележеном паркингу испред кућног броја ... у улици ..., предњим десним делом возила окренутим ка улици ..., на паркингу простору који се налази уз десну ивицу коловоза, гледано у наведеном смеру, чиме је омела кретање других учесника у саобраћају, па је вратима ударила у десну бочну страну бицикла којим је управљала оштећена ББ, која се у том тренутку кретала улицом ... у смеру од улице ... ка улици ..., услед чега је оштећена пала са бицикла на коловоз и задобила тешку телесну повреду изражену у виду прелома тртичне кости, при чему је окривљена била свесна свог дела, његове забрањености, као и чињенице да својом радњом може тако угрозити јавни

саобраћај да тиме доведе у опасност тело људи и да услед тога код другог лица може наступити тешка телесна повреда, али је олако држала да до тога неће доћи, чиме би извршила кривично дело тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 3. у вези члана 289. став 3. у вези става 1. Кривичног законика.

Трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава суда.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Основног суда у Шапцу 5К-1198/2018 од 19.04.2019. године према окривљеној АА на основу члана 422. тачка 3) Законика о кривичном поступку одбијена је оптужба за кривично дело тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 3. у вези члана 289. став 3. у вези става 1. Кривичног законика, а трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава суда.

Виши суд у Шапцу је пресудом 3Кж1 178/19 од 11.02.2020. године усвојио жалбу Основног јавног тужиоца у Шапцу, преиначио пресуду Основног суда у Шапцу К бр-1198/2018 од 19.04.2019. године и окривљену АА огласио кривом да је извршила кривично дело тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 3. у вези члана 289. став 3. у вези става 1. Кривичног законика, па је окривљеној изрекао условну осуду, тако што јој је утврдио казну затвора у трајању од 5 месеци и истовремено одредио да се казна неће извршити уколико окривљена у време проверавања од једне године од дана правноснажности пресуде не учини ново кривично дело. Истом пресудом према окривљеној изречена је мера безбедности забрана управљања моторним возилом „Б“ категорије у трајању од 4 месеца од дана правноснажности пресуде, с тим да се време проведено у затвору не урачунава у време трајања ове мере, а окривљена је обавезана да плати трошкове кривичног поступка о чијој висини ће се одлучити посебним решењем.

Апелациони суд у Новом Саду је пресудом Кж3 11/20 од 08.06.2020. године одбио као неосноване жалбе окривљене АА и браниоца окривљене, адвоката Љубомира Шљукића и пресуду Вишег суда у Шапцу Кж1 178/19 од 11.02.2020. године потврдио.

Против правноснажних пресуда Вишег суда у Шапцу 3Кж1 178/19 од 11.02.2020. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж3 11/20 од 08.06.2020. године захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљене АА, адвокат Љубомир Шљукић, с тим што из садржине захтева произилази да побија и пресуду Основног суда у Шапцу 5К-1198/2018 од 19.04.2019. године, због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) у вези става 2. Законика о кривичном поступку, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев за заштиту законитости и побијане пресуде преиначи тако што ће одбити оптужни предлог Основног јавног тужиоца у Шапцу према окривљеној АА јер је поступак против окривљене правноснажно окончан одбацивањем кривичне пријаве.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку (ЗКП) па је на седници већа, коју је одржао без обавештавања Републичког

јавног тужиоца и браниоца окривљене, сматрајући да њихово присуство у смислу члана 488. став 2. ЗКП није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је поднет захтев за заштиту законитости и након оцене навода у захтеву нашао:

Захтев за заштиту законитости је основан.

Бранилац окривљене АА у захтеву за заштиту законитости указује да је Основни јавни тужилац у Шапцу донео наредбу којом се одлаже кривично гоњење окривљене АА за кривично дело из члана 289. став 3. у вези става 1. Кривичног законика (КЗ) и окривљеној је наложено да у року од три месеца по пријему наредбе уплати износ од 20.000,00 динара на рачун Владе Републике Србије. Како је наведену обавезу окривљена АА извршила благовремено, Основни јавни тужилац у Шапцу је решењем КТ бр. 1876/16 и Кео број 13/17 од 05.04.2018. године одбацио кривичну пријаву. Након тога је, без навођења законског основа, решење о одбацивању кривичне пријаве и одлагању кривичног гоњења стављено ван снаге, уз појашњење у образложењу решења да је оштећена поднела приговор те да није могла бити донета наредба о одлагању кривичног гоњења окривљене, иако законом није установљено право оштећеног да вишем јавном тужиоцу поднесе приговор када је кривична пријава одбачена у смислу члана 283. ЗКП. Самим тим, по наводима браниоца, доношењем првобитног решења о одбацивању кривичне пријаве правноснажно је окончан поступак надлежног основног јавног тужиоца.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљене АА, Врховни касациони суд оцењује као основане.

Из списка предмета Основног јавног тужиоца у Шапцу КТ бр. 1876/16 произилази да је против окривљене АА поднета кривична пријава да је извршила кривично дело угрожавање јавног саобраћаја из члана 289. став 3. у вези става 1. КЗ на тај начин што је „дана 12.09.2016. године око 15,35 часова у Шапцу, као возач путничког моторног возила марке „...“ регистарске ознаке ..., које је било паркирано у улици ... наспрам кућног броја ..., на обележном паркинг месту, извршила отварање предњих левих врата, а да се претходно није уверила да ту радњу може извршити безбедно за остале учеснике у саобраћају, те је ударила у предњу леву страну бицикла којим је управљала оштећена ББ, која се кретала улицом ... у смеру од улице ...а ка улици ... и пролазила поред паркираног возила, која је од удара врата у бицикл, пала са бицикла на коловоз улице и задобила лаке телесне повреде“.

Наредбом Основног јавног тужиоца у Шапцу КТ бр. 1876/16 од 10.02.2017. године одложено је кривично гоњење окривљене АА, због кривичног дела угрожавање јавног саобраћаја из члана 289. став 3. у вези става 1. КЗ и наложено је окривљеној да уплати износ од 20.000,00 динара у року од 3 месеца од дана пријема наредбе у хуманитарне сврхе на рачун Владе Републике Србије. Окривљена је обавезана да достави тужилаштву доказ о извршењу наложене обавезе, па уколико обавезу не изврши у остављеном року против ње ће бити настављен даљи поступак, а уколико прихваћену обавезу изврши у предвиђеном року кривична пријава ће у смислу члана 283. став 3. ЗКП бити одбачена.

Решењем Основног јавног тужиоца у Шапцу КТ бр. 1876/16 од 05.04.2017. године одбачена је кривична пријава против окривљене АА, јер је извршила обавезу из члана 283. став 1. тачка 2) ЗКП наложену наредбом Основног јавног тужиоца у Шапцу КТ бр. 1876/16 од 10.02.2017. године.

Решењем Основног јавног тужиоца у Шапцу од 11.05.2017. године стављено је ван снаге решење од 05.04.2017. године којим је одбачена кривична пријава СПИ Шапац КУ бр. 777/16 од 18.09.2016. године поднета против окривљене АА, због извршења кривичног дела угрожавање јавног саобраћаја из члана 289. став 3. у вези става 1. КЗ, а из образложења произилази да је оштећена ББ поднела приговор на решење Основног јавног тужиоца у Шапцу од 05.04.2017. године у коме је доставила медицинску документацију о повредама које је задобила у предметној саобраћајној незгоди, те како се ради о тешким телесним повредама према окривљеној није могла бити донета наредба о одлагању кривичног гоњења због извршења кривичног дела из члана 289. став 3. у вези става 1. КЗ, па тиме ни решење о одбачају кривичне пријаве. Стављено је ван снаге решење КТ 1876/16 од 05.04.2017. године, а кривични поступак против окривљене АА се наставља због кривичног дела тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 3. у вези члана 289. став 3. у вези става 1. КЗ.

Код напред изнетог, чињенични опис кривичног дела угрожавање јавног саобраћаја из члана 289. став 3. у вези става 1. КЗ наведен у кривичној пријави (која је одбачена решењем Основног јавног тужиоца у Шапцу КТ бр. 1876/16 од 05.04.2017. године) односи се на исту окривљену, исти животни догађај са истим чињеницама у погледу времена и места извршења и у битно истим радњама окривљене које се односе на наношење повреда оштећеној као и радња кривичног дела тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 3. у вези члана 289. став 3. у вези става 1. КЗ означено у диспозитиву оптужног предлога Основног јавног тужиоца КТО бр. 586/18 од 09.07.2018. године за које кривично дело је окривљена АА оглашена кривом другостепеном пресудом.

По налажењу овог суда неоснован је став нижестепених судова да у конкретном случају нема места примени начела *ne bis in idem*, односно да се не ради о пресуђеној ствари уз образложење да се не може прихватити као правилан став да решење о одбачају кривичне пријаве против окривљене због кривичног дела из члана 289. став 3. у вези става 1. КЗ представља околност која трајно искључује њено кривично гоњење за друго и теже кривично дело позивајући се на одредбу члана 7. ЗКП којом је прописано да је кривични поступак покренут доношењем наредбе о спровођењу истраге, потврђивањем оптужнице којој није претходила истрага, доношењем решења о одређивању притвора пре подношења оптужног предлога или одређивањем главног претреса или рочишта за изрицање кривичне санкције у скраћеном поступку. По наводима нижестепених судова, у овом случају не може бити речи о пресуђеној ствари имајући у виду да кривични поступак против окривљене АА није ни био покренут, већ је примењен институт одлагања кривичног гоњења.

Врховни касациони суд налази да је за питање двострукости поступка од круцијалног значаја правилно сагледавање појма „правноснажног окончања поступка“.

Одредбом члана 283. ЗКП прописано је да јавни тужилац може одложити кривично гоњење за кривична дела за која је предвиђена новчана казна или казна затвора до пет година, ако окривљени прихвати једну или више од обавеза наведених у ставу 1. тачки 1) до 7) истог члана. Јавни тужилац у наредби о одлагању кривичног гоњења одређује рок у којем окривљени мора извршити преузете обавезе и уколико окривљени у датом року изврши обавезу јавни тужилац ће решењем одбацити кривичну пријаву, што је у овом случају и учињено.

Наиме, у конкретном случају јавни тужилац, дакле орган поступка у тој фази, као саставни део казног правосуђа, је одложио кривично гоњење окривљене и након што је у року поступила по датом налогу и уплатила износ од 20.000,00 динара у хуманитарне сврхе на рачун Владе Републике Србије, донео решење КТ бр. 1876/16 од 05.04.2017. године којим је кривичну пријаву одбацио, односно својом одлуком у тој фази окончао поступак, па се не може прихватити став да се тако завршени поступак не може ценити код примене института одлагања кривичног гоњења.

Такав став потврђен је и одлукама Европског суда за људска права Husein Gzutook i Klaus Bruggle C–187/01 и C 385/01 којима је постављен стандард да у случајевима када је реч о поступцима државних тужилаштава која одустају од даљег кривичног прогона након што окривљени испуни одређене, од истог тужилаштва понуђене обавезе, у којим поступцима не учествује суд, нити се такви поступци завршавају судском одлуком већ одустанком тужиоца од даљег кривичног гоњења, има се сматрати правноснажним окончањем поступка, са аргументацијом да одлуке у тим поступцима доноси тело власти које према одредбама националног кривичног права чини део састава казног правосуђа.

Сходно напред изнетом, неоснован је закључак нижестепеног суда да поступак окончан пред јавним тужиоцем нема значај „правноснажно окончаног поступка“, па како у смислу члана 4. став 1. ЗКП нико не може бити гоњен за кривично дело за које је одлуком суда правноснажно ослобођен, осуђен или за које је оптужба правноснажно одбијена или је поступак правноснажно обустављен, то је усвајањем захтева за заштиту законитости браниоца окривљене АА, у смислу члана 422. тачка 2) ЗКП, одлучено као у изреци ове пресуде.

Самим тим, како је према окривљеној поступак правноснажно обустављен пред тужиоцем и како је несумњиво реч о пресуђеној ствари, то је Врховни касациони суд осим другостепене и трећестепене одлуке, преиначио и првостепену одлуку којом је оптужба одбијена према окривљеној али по другом законском основу (члан 422. тачка 3) ЗКП) што и бранилац окривљене наводи у захтеву, и одлучио као у изреци ове пресуде.

Врховни касациони суд је о трошковима кривичног поступка одлучио у смислу члана 265. став 1. ЗКП.

Из изнетих разлога Врховни касациони суд је на основу члана 492. став 1. тачка 2) ЗКП и 265. став 1. ЗКП одлучио као у изреци ове пресуде.

**Записничар – саветник
Марија Рибарић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић

**Председник већа – судија
Бата Цветковић, с.р.**